

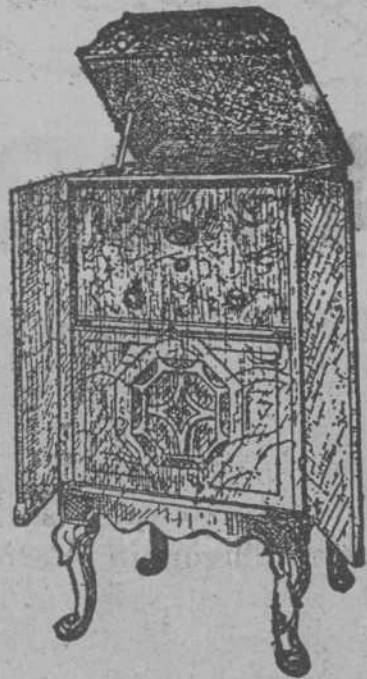
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

En pujar al poder l'Excm. Sr. Lerroux desempeñarà, entre altres coses, el càrrec de cardenal primat de totes les Espanyes

Ràdio-Phono CLIMO

PREU:
900
PTES.

Ramon Climent

Consell de Cent, 266 (tocant E. Granados)
Telèfon 23058 :: BARCELONA

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inútilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: Hemonragia (purgacions) amb totes les seves manifestacions, uretritis, prostatitis, orquitis, cistitis, goia militar, etc., de l'home, i vulvitis, vaginitis, metritis, uretritis, cistitis, anexitis, fluxos, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els Catxets del Doctor Soivre. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugles, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metge, i ningú no s'absenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: Sifilis (avari si), eczemes, herpes, úlceres varicoses (llagues de les cames), erupcions escrofuloses, eritemes, acne, urticària, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les Píndoles depuratives del Dr. Soivre, que són la medicació depurativa eal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i lomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floroncos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: Impotència (manca de vigor sexual), polacions nocturnes, espermatorrea (pèrdues seminals), cansament mental, pèrdua de la memòria, mal de cap, debilitat muscular, fadiga corporal, tremolors, palpitations, trastorns nerviosos de la dona i totes les manifestacions de la Neurastènia o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les Granges potencials del Dr. Soivre. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulles i el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessecs 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

Nota.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a Oficines Laboratori Sókatarg, carrer de 1er, 16. telèfon 544 S. M. Barcelona, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentollament, tractament i guariment de les dites malalties.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÓNICA

Una tàctica equivocada

DIUIN el que vulguin els radicals, aquest últim debat polític ha estat terrible per a Lerroix. Lerroix s'ha gastat una vegada més, i s'ha gastat en va. Com sempre que Lerroix té una intervenció parlamentària, en lloc d'apropar-se al poder se n'allunya. Tant és així que els madrilenys, que són gent d'un agut esperit, ja no li diuen don Alejandro: li diuen don Ale-

jándose.

Cada dia que passa perd terreny el cabdill radical. La gent no pot seguir-lo perquè cada dia que passa la seva política esdevé més tèrbola, més espessa, més incomprendible.

I és que Lerroix, amb una lleugeresa llastimosa ha trencat la seva trajectòria, precisament en el moment del triomf, o sigui en advenir la República. Però la política, la norma política de Lerroix ha esdevingut tan absurda, tan incongruent, aquests darrers temps, que ja són molts els que dubten de si la República significa el triomf per a Lerroix. Són molts els que creuen que Lerroix, des que hi ha República, no ha actuat en republicà. Ha fet, en alguns moments, un bon ministre d'Estat. Però ha fet, després, una labor d'obstrucció, d'entrebanc. Recordeu l'Estatut de Catalunya, recordeu la Reforma Agrària.

Altrament, Lerroix ha tingut la desgràcia de que lloessin la seva actuació tota la gent de dretes. I diaris com «El Debate», «A B C», «El Imparcial», «La Nación», han tingut envers ell una actitud de franca simpatia. I això l'ha perjudicat més que no pas l'ha afavorit. Podria tractar-se, naturalment, d'una maniobra de les dretes per a anihilar, per a anullar un home d'esquerres. Però és que en aquest cas l'home d'esquerres, o sigui Lerroix, ha callat.

Un polític intelligent ha de saber usar amb molta cura aquesta arma que és el silenci. El silenci és discreció, és intel·ligència. Però mantes vegades el silenci pot semblar culpabilitat.

A més a més, Lerroix ha evolucionat i l'evolució no ha plagut als que tenien en ell una fe veritable. Evolucionar vers les dretes en l'hora que — gràcies a l'adveniment de la República — ha d'ésser de les esquerres per essència i potència, és un mal pas, un gest impremeditat i perillós. I és un gest impremeditat i perillós l'acollir amb els braços oberts totes les desferres de la Unió Patriòtica, cosa que ha produït un pasme dolorós en tots els autèntics republicans.

I ho és el demanar a la República totes les atencions que li tenia l'antic règim, tal com ha demanat en l'últim discurs. És inhàbil retreure aquestes passades atencions.

I ho és també el dir, en veure's fracassat, que d'ara endavant farà obstrucció al Govern. Perquè anar contra el Govern és anar contra la República. Això ho hauria de saber veure el senyor Lerroix.

La setmana passada Lerroix ha donat un pas en fals. Un pas en fals que ha servit, que ha destacat més la personalitat de Manuel Azaña, l'home contra el qual anava dirigit l'atac. Valdria més, seria més eficaç i li faria guanyar més simpaties, que els atacs els dirigís el senyor Lerroix contra els enemics de la República.

LLUIS CAPDEVILA

GLOSSARI

EL DESTRUCTOR DEL LERROIXISME

Aquesta setmana ningú té més dret que el senyor Lerroix a figurar en el nostre glossari. Lerroix és la figura més destacada, la més popular, de la setmana. En aquesta popularitat hi ha hagut de tot, com en la vinya del Senyor (1): enveja, odi, admiració, menyspreu, burla.

Al senyor Lerroix a Madrid, sobretot des que té tantes ganes de governar, li diuen Don Alejandro, i els que tenen pressa Don Ale. A Barcelona, on el coneixem molt i de

temps, li diuen «l'emperador del Paral·lel, i el nostre «Picarol» el pintava amb barret de jipi-japa i un ull al ventre.

Al senyor Lerroix — que és un dels pocs homes divertits que ens queden — li passa una cosa molt graciosa. I és la següent: havent-se passat la vida dient que era tan republicà, ara que tenim República actua contra la República. I és que, segurament, deu recordar-se de quan feia d'emperador — amb l'ull al ventre i el jipi-japa — i, com tots els emperadors deu pensar que no hi ha República que valgui i que primer és ell que totes les Repúbliques hagudes i per haver. En

aquesta conducta — o en aquesta tàctica — del senyor Lerroix, influeixen, a més a més del seu passat, la nova fornada que, saltant de la difunta Unió Patriòtica, ha ingressat en el seu partit. Naturalment a aquests bons senyors de la Unió Patriòtica — a. f. p. — no els interessa la República. Com, en el fons, no els hi interessa l'ex-rei — també — a. f. p. — ni Primo de Rivera. A aquests senyors no els hi interessa més que l'afany de Poder. Per això no estimen la República. Perquè, com el senyor Lerroix, tenen un ull al ventre i amb aquest ull no pot veure's la República.

El lerroixisme era una força po-

lítica que la burgesia considerava perillosa. Als lerrouxistes els deien «aquests republicanots» quan l'ésser republicà era un delictes. Avui no ho és: avui tothom ha esdevingut republicà. Per això trobem

tants monàrquics ocupant càrrecs de la República.

Calia destruir el lerrouxisme, deien en temps de la monarquia. Però això resultava un xic difícil perquè marcava l'home. Ha arribat

la República i ha aparegut l'home: Lerroux. Lerroux està destruint el lerrouxisme. I val a dir que, fins ara, ho fa bastant bé. VIRAI

(1) Ai, las!

CREIEM QUE NO IGNORA NINGU QUI ÉS EL DON JOAN A QUE ES REFEREIX

Rosa Maria Arquimbau publicà una crònica a «L'Opinió» sota el títol suggestiu—ho diu ella mateixa—de «L'edat de la suggestió».

Un dels paràgrafs copiat literalment, diu així:

«El don Joan és jove i vell a la vegada, i com que això en la realitat no pot existir, priva de trobar un terme mig que permeti fixar una edat que no resulti arbitrària.»

Nosaltres diem: No s'escarrassim mes, senyoreta Arquimbau; ens juguem un peix que a Barcelona no hi ha ningú que ignori qui és el don Joan a que es refereix en la seva mena d'endevina-endevineta.

EL VOLDRAN FER CONSELLER ALTRA VEGADA?

Dilluns passat quan tothom encuriós voltava per la Generalitat volent conèixer detalls que encaminessin a saber qui seria nomenat Conseller de Governació davant de la impossibilitat d'acceptar el càrrec en que es troba el senyor Irla, veírem a la porta del Conseller de Finances senyor Pi i Sunyer el «guardia de corps» del senyor Casimir Giral.

Inquirírem què passava, i ens poguérem assabentar que el senyor Giral (don Casimir) havia estat cridat pel senyor Macià i que en el despatx del senyor Pi i Sunyer havien celebrat les tres persones esmentades una conversa que havia durat un parell d'hores.

Creiem que el senyor Giral (don Casimir) no haurà estat cridat per a fer-lo novament Conseller ni per a consultar-lo davant un assumpte transcendental per a les finances de Catalunya; més aviat podria ésser que el senyor Giral (don Casimir)

hagués incorregut en un error d'adició durant el temps que exercí de Conseller d'Hisenda de la Generalitat de Catalunya.

UN PERIODISTA GASTRONOMIC

Desafortunadament entre la fauna periodística és abundantíssim l'exemplar de periodista gastronòmic. N'hi ha un però, que durant la seva joventut havia col·laborat assíduament en un setmanari satíric-brut, que si no és el millor exemplar s'ho pot fer amb el que es presenti.

L'altre dia parlant del Congrés de Municipis, un periodista digué a l'altre:

Avui he vist X (diem-li X) assegut a la taula dels periodistes com si fes informació del Congrés de Municipis.

—No ho crec — respongué l'altre — si es tractés d'un àpat, sí que podria ésser, però aquesta mena d'informació no és la seva.

—Calla — digué el primer—, tenim raó tots dos, car si bé és cert que semblava que feia informació, seia davant d'una taula, i això tots ja sabem que és el seu fort.

COM S'ENREDA UNA EMPRESA PER CULPA D'UN PERIODISTA CADELL

Fa uns quants dies que volta pel saló de periodistes de l'Ajuntament un xicotet jove que ha estat nomenat (gratis et amore) corresponsal de «Patria», de Manresa.

Dies passats, en ocasió de la mort del plorat Ernest Ventós, els periodistes faceciosos com sempre, cercaven una situació política a l'ocorregut. Un d'ells, producte d'una conversa que feia estona que dura-

va, digué: —Ell rai, que ja ha rebut els auxilis espirituals...

El periodista cadell, sense dir res a ningú i fent el murri, ho telefonà a Manresa, i ací teniu que «Patria» fa ús d'aquesta gratuïta afirmació i la converteix en un atac per la manca de convicció dels homes de l'Esquerra.

Tota la setmana que serveix de plat fort aquesta «Gaffe», coneixent com tots coneixem les conviccions laiques de tota la vida d'Ernest Ventós.

FRANCESC MACIÀ, ADMIRADOR DELS CLASSICS

Fa molts anys, una de les primeres vegades que Francesc Macià va ésser diputat pel districte de Borges Blanques, dirigia a l'ensens un setmanari el nom del qual no fa al cas ni recordem en aquests moments.

En un dels números de l'esmentada publicació, el senyor Riera i Puntí publicà un article amb la seva signatura, abrandat de separatisme i injuriós en extrem per al Govern espanyol.

El Governador de Lleida d'aquella època envià a cercar el director d'aquella publicació per a que li notifiqués qui era l'autor d'aquell article i notificar-li al mateix temps el seu processament.

—L'autor — digué Francesc Macià — sóc jo.

—I com és que signeu Riera i Puntí?

—Home, ja us diré — contestà el senyor Macià—. Jo sóc un admirador dels clàssics, i com que l'enyorat Riera i Puntí era un dels millors acostumo usar el seu nom com a pseudònim.

El Governador s'ho cregué i Macià no va ésser processat, car com ja hem dit anteriorment tenia una acta de diputat que li donava la immunitat parlamentària.

Patir d'esperit

Senyor Lerroux, pel que més estimi, no ens faci patir d'esperit.

Vostè, don Alexandre, no pot arribar-se a imaginar el què representa llevar-se cada dia amb aquesta angúnia, amb aquest dubte, amb aquest neguit.

I llevar-s'hi després de passar una nit d'insomnis i de pesombres.

Nits que passem somiant que vostè—per fi!—ja és poder. Que les àgües revoltes del mar impetuós i trasbalsat de la política espanyola, es torna quiet, assossegat... Que el chor de radicals—de no tots els radicals—, vesuts de mariner, agafats amicalment pel coll, canten aquell «la-la», «la-la», que hi sol haver en les clàssiques sarsueles de triple lleugera i tenor.

Vostè, senyor Lerroux, que té el poder—volem dir la virtut; no sigui que es fes il·lusions!—d'ésser un tenor, un «civo», que dona els pinyols amb una pasmosa seguretat; i que, quan convé, i sense que el públic ho demani, repeteix l'ària amb aquell somriure tan seu, avançant a les «candilejas» i digui uns mots. Assossegui i tranquil·litzi l'auditori. Pensi que no ens prova, el passar per tantes emocions.

Pensi, don Alexandre, que gent que fa uns quants anys el tenien a vostè per un heretge, per un excomunicat; gent que quan sentia el seu nom—per aquells dies tan simptomàticament revolucionari—es senyaven tres cops i resaven fins a nou pare-nostres, ara, quan el senten el seu nom, s'agenollen i el veneren. I el diuen amb fruïció. I és que vostè, per a ells, és el nou Redemptor. Un Jesús republicà que torna, sinó que en lloc de túnica, duu levita i barret tou. Vostè, senyor Lerroux, per a molts, ha esdevingut l'home únic, el «factotum», l'esperança, el va-i-tot.

I nosaltres que, dit sigui amb perdó, no combreguem amb les doctrines dels que el segueixen, ni per vostè sentim cap predilecció, patim d'esperit—ho pot ben creure—cada dia, quan fins a nosaltres arriben aquests mots:

—Què fa, Lerroux?

—Què diu, Lerroux?

—Ja és a dalt?

—Encara somriu amb aquell somriure maliciós?

—Encara convida a pastes i xampany a periodistes?

—Segueix fent obstrucció?

—Ja mana?

—Ja ha derrotat el Govern?

Senyor Lerroux, don Alexandre, Cap del partit Radical o el nom que li vagi millor. No ens faci passar més angúnia. Valgui decidir-se d'un cop.

—Pensi — pensi-ho bé, faci el favor; avanci aquest benestar al «seu» poble—, que viure així no és possible. Tothom pateix d'esperit. Estem esprimatxats i pàl·lids. Semblem talment una colla de morts. La premsa retarda l'hora de sortida esperant el «cop». Es viu al marge d'altres coses que mereixen tanta o més atenció. Ningú — ni vostè mateix — s'adona de què hi ha un competidor que sense estridències, ni somriures, ni amenaces d'obstrucció, fa i desfà damunt del poble... Aquest competidor és la grip. La grip, avui com avui, té el poder. Mana a la nació. I, en canvi — ja veu el que són les coses — ha vingut sense enrenou i tothom l'obeeix i acata. Fins que es cansi i digui prou.

Senyor Lerroux o Don Alexandre. Per Déu i per la República (a vostè li escauen els dos mots). Fa-

ci'ns sortir d'una vegada de dubtes si no vol que un dia tots plegats, cansats de viure hores d'angúnia prenguem una resolució: la resolució de no considerar cosa seriosa la seva política, el seu nom, el seu xampany i les seves pastes, les amenaces i el somriure maliciós.

Es l'únic remei que possiblement li convindria al nostre patir d'esperit; aquest patir d'esperit que se'ns endú l'humor a carretades i ens lleva magnífiques hores de son.

Senyor Lerroux, pel que més estimi!

Doni consol al nostre ànim!

Tingui'ns una mica de compassió!

AGUSTI COLLADO

No deixeu de comprar
tots els dissabtes

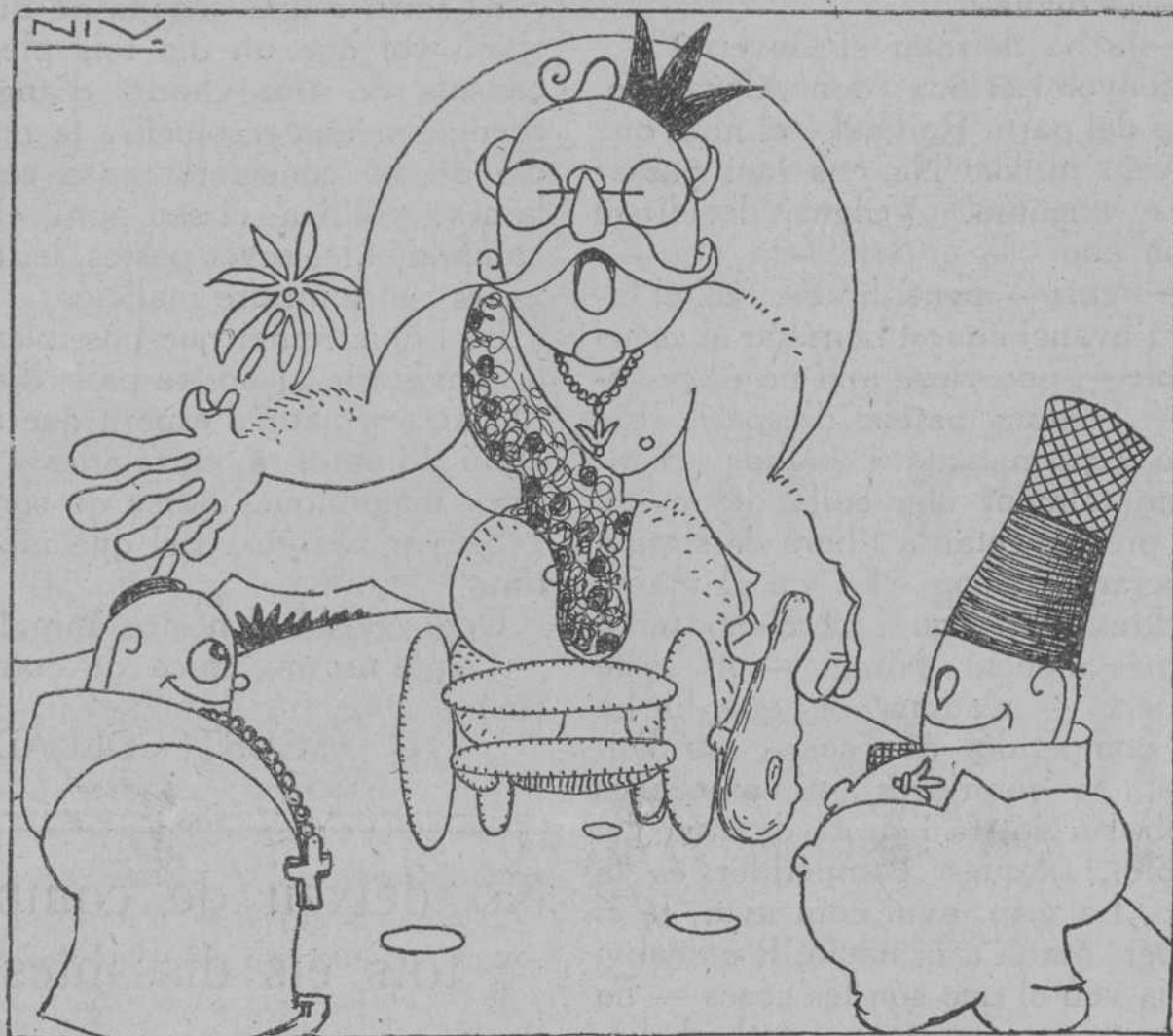
**“La Campana
de Gràcia”**

La faula de Lerroux-corb i el formatge

—Que n'ets de bonic! Que en tens de talent!
Has de governar!

(I, embabiecat deixa caure el formatge)

L'últim discurs

—Estimats germans!... "La Paz sea con nosotros"...

MERCAT POLITIC

NO RES DE NOU

No hi ha sessions al Parlament. Que és com dir: no hi ha lloc a ocupar-nos de política.

Tampoc hi va haver sessió a l'Ajuntament.

Sense Parlament i sense Ajuntament el cronista es troba ensopit i la ploma s'avorreix com una ostra.

Oh, qui pogués tenir el privilegi de saber què passa al despatx d'un diputat o què passa per les imaginacions dels homes que es preparen a fer discursos al seu dia!

Que en sabríem de coses interessants!

Què de vegades riuríem a les costelles de molts!

Perquè ha de saber el lector que hi ha polític que quan exposa una idea o fa una interpellació, no és que surti d'ell ni una cosa ni l'altra. Fa de rellotge de repetició.

Li diuen els seus: «Miquelet—si el polític s'anomena així—; demà, a la sessió del Parlament—o a la de l'Ajuntament, segons—, has de dir que «això no pot anar; que cal prendre ràpides determinacions; que s'ha de fer tasca profitosa i exemplar». Pensa que ostentes la representació del partit. Que fa dies que no se't sent. Que la premsa no

parla de tu. I d'això, Miquelet, el partit se'n ressent. Nosaltres et vàrem triar perquè feies bonic i tenies làbia. Ja ho sabíem que no tenies talent. Però l'home que fa bonic i té làbia, n'emmudeix molta de gent».

I en Miquelet—don Miquel, políticament—, escolta els correligionaris seus amb respecte i atenció. Els escolta, repapat a la butaca, en aquell despatx d'estil renaixement: d'un renaixement molt jove. Es porta el dit xic de la mà dreta a l'orella i frega fort. L'orella li xiula. I com que xiular aquest sentit, significa que parlen bé d'una persona, Miquelet adopta una postura adient i diu als amics que no passin «cuidado» —així parla ell—; que tenen tota la raó. Que parlarà. I que dirà coses molt groixudes. Que combatrà aferrissadament l'Esquerra.

I amb aquesta creença se'n van tots.

I Miquelet parla.

I diu allò: «Que les coses no poden anar; que cal prendre ràpides determinacions; que s'ha de fer tasca profitosa i exemplar».

I, quan acaba, s'eixuga la suor. Miquelet és felicitat pels amics. I comentat amb elogi per la premsa també amiga, aquella premsa que diu que Miquelet és un polític de clara visió. Un expertíssim i elo-

qüentíssim orador. Homes com don Miquel honoren Catalunya.

Quan tornin a reprendre's les sessions del Parlament, més d'una vegada tindrem ocasió de parlar de l'«eloqüència» dels molts Miquelets de la nostra política.

Per avui, prou. TINET

FITXES

TEORIES SOBRE ELS VISATGES DELS DICTADORS

Fins ara havíem sostingut que, per a ésser un dictador perfecte, calia un visatge especial. El té Mussolini, el té Hitler. Adduíem, en pro de la nostra teoria, que Primo de Rivera, que lluí un visatge de dictador a mitges, per aquest fet fortuit no passà de dictadorel.

Avui el dogmatisme de la formulada teoria—orgull nostre—, s'ha fenellat definitivament.

Hem pogut veure en el Mercat de Santa Caterina una reproducció perfectíssima del visatge de Hitler. I hem de dir que el feliç mortal que l'encarna és, aparentment, l'antítesi absoluta del ferri cap dels «nazis» alemanys. Es tracta d'un venedor de mantega del país i d'ous del dia.

Davant d'aquesta còpia exactíssima, ens ha estat de precisió preguntar-nos: ¿pot haver-hi dintre d'un dictador perfecte un home de bronze i un tou negociant de «fruita de gallina» i de «postres d'engreix», que és com, metafòricament, nomena els ous i la mantega l'hitleria comerciant del mercat barceloní?

¿Serà per efectes de suggestió que fins ara ens havia semblat que el visatge de Hitler, com el de Mussolini, eren visatges de Dictador amb tots els ets i uts? Abans de l'actualitat de l'actual Canceller, el rostre hitleria del venedor d'ous frescos ens havia passat desapercibut. Ens adonarem d'ell pel coneixement adquirit del rostre de Hitler. Hitler donà nom al rostre del venedor i no fou ell—qui es deu dir Rafeques o Cremalleres—, qui donà nom al rostre de Hitler. Aquestes reflexions apuntalen la nostra dogmàtica teoria passada. Però el sol fet que la reproducció més acreditada de Hitler que posseeix Barcelona vengui mantega sense rancior i ous frescos garantitzats, fa que tamborellegin unes teories que, fins ara, havíem sustentat amb més orgull que Georges Simmel les seves sobre la coqueteria i que dubtem del destí que damunt dels homes puguin exercir els propis visatges.

Com que ja ho esperem tot contra l'elocubració que ens semblava que ens faria immortals, no ens esverarà trobar

LES COSES D'EN PAPITU JA ES POT CASAR

DIBUX D'EN LI. MACAY

¿Saben noies per que en Papitu
esta tan trist? Doncs l'han
dcllorat inútil per al servei
militar!

qualsevol dia un visatge absolutament i acuradament Mussolini. El mortal que el rumbegi vendrà, amb seguretat, «jamón serrano» o pastilles d'arrel de malví, fetes a casa.

LAPORTA ASTORT

Aquest pintor ha trobat la seva personalitat inconfusible dintre la més absoluta realitat pictòrica. I ha fet una cosa ben difícil: donar via a aquesta realitat.

Laporta Astort no pinta una fruita: posa una fruita en un quadre. Laporta Astort no us fa el retrat: col·loca el retrat dintre d'un marc. Laporta Astort no coloreix un paisatge: obre una finestra, i us fa veure el paisatge.

Una realitat documental la trobeu en la fotografia i en la pintura que en parteix. La vida la trobeu difícilment. Hi ha pintura imaginada, de creació, de fantasia, de suggerència. Hi ha també —i poca—, pintura viva.

Fer viure, dintre les quatre ratlles del marc, uns fruits; uns homes; uns paisatges, demana un gran temperament, una gran acuitat i —sembla paradoxal— una completa visió personal.

Donar vida al que es pinta és posar suc i sol al fruit; moviment, ànima i sang al retratat; llum i palpitació a la natura. I això no es fa sense una per-

sonalitat de vivificador, gairebé de creador. Els pinzells no poden mullar-se únicament amb pintura: cal que cerquin elements dintre del que pinta.

Laporta Astort ha arribat a l'admirable maduresa de fer viure les seves pintures, d'ésser un dels nostres poquíssims pintors de realitats palpitanes.

Quanta llum, quanta natura, quant esguard, quanta frisança ha d'haver-hi dintre d'aquest pintor perquè pugui deixar tanta vida en cada un dels seus quadres!

ESPECTACLES BARCELONINS PER A TURISTES

Diumenge a la tarda. Paralel. Un grup patètic de mutilats. Són quatre. Han pres una actitud de final d'acte que envejaria qualsevol director d'escena. El més mutilat (un sense braç i sense cama), s'està mig agegut entre els altres, col·locats, ja agenollats, ja un sí o no caiguts, per a mostrar, ben al nu, la dolorosa carn amputada.

L'espectacle fereix violentament la sensibilitat. Recorda Ribera. Sabem, i ens fem càrrec, del dol que hi ha en el pobre ésser que gairebé viu la seva vida inútil exhibint-se en una vorària i fent esforços per a treure el menjar de l'espectacle que dona amb les seves amputacions. Però l'exhibició és primitivament bàrbara.

Què es podria fer pels mutilats que emplen de laments les tardes de diumenge barceloní i que són la mota roja del nostre barri popular?

Diumenge a la nit. Tivoli. Sala elegant, gairebé buida. Passen la pel·lícula: «L'Opera a quat'sous».

Plana damunt dels espectadors un avorriments espès. Sense alguna escena de xiulets i trets, la pel·lícula faria dormir.

I la pel·lícula, sobre tot en el seu aspecte tècnic, és una meravella.

S'acaba la pel·lícula i s'escolten protestes. Almenys «L'Opera a quat'sous» s'hagués acabat amb un bes!

O bon barceloní de Chevalier, del «Pichi» i del vodevil sonor!

Autènticament per a turistes!

Dissabte. Diumenge. Dilluns.

Una allau de gitaneria pels nostres carrers. En els camps, que voregen les carreteres dels suburbis, hi trobareu pintoresques caravanes encallades.

Lluna de febrer! Que balli l'ós!

Almenys que «L'Atracció de Forasters» utilitzi la gitanada, que se'ns menja, organitzant «zambres» en competència amb les de «Sacro Monte».

RAMON VINYES

FOTOGRAVATS - BASTARD

La "juerga" que farien els lerrouxistes si governessin.

Carles

—No sé de què es queixen si a Catalunya el problema de la immigració no existeix...

Vuits i nous i cartes que no lliguen

HOME DE PARAULA

El dia abans de què Lerroux fes el gran discursàs que havia de fulminar el Ministeri Azaña, el caudillo, rodejat de periodistes, va dir una carretada de bacinades, més grans les unes que les altres.

Però entre totes les imbecilitats que va deixar anar, va dir una veritat com un temple, millor dit, una facècia.

«Aquí estaré mañana a las cuatro en punto, o enviaré mi papeleta de defunción».

I efectivament, fou home de paraula per primera vegada a la seva vida.

A les quatre va començar la seva *locorrea* i a les sis, l'Azaña li feu lliurament de la papereta de defunció, que l'ha transformat per sempre més en un cadàver, o millor dit, una mòmia...

MES GRANS FRASES

«Pues yo, me encuentro peor. Cuando se nubla la atmósfera

también se nubla mi cerebro».

Ara comprenem perquè ha fet tan mal temps aquests dies.

Fins l'atmosfera se li gira en contra. «Nosotros, los radicales, no luchamos por el huevo, sino por el fuero».

En Lerroux i els seus «luchando por el fuero?».

Vaja home, qui no els conegui que els compri...

«No tenemos ambiciones (ell i els radicals)». Ho creiem. Ambicions no. El que tenen és una carpanta d'aquelles que tenia el Gargantua. I el trist del cas és que l'Azaña els ha posat a «dieta».

EL SOL ES PON

El sol es pon, senyor Lerroux. Ja s'ha acabat per a vostè l'època de les vaques grasses. El fetge, la gota, els reumatismes, les equivocacions polítiques, les males companyies i les declaracions dels deportats monàrquics, li han posat damunt seu, un bloc de pedra, que no el deixaran aixecar mai més.

I no es pot ésser caudillo quan es tenen reumatismes, ni quan no és pot sortir de nits.

Amb la monarquia, un home tèrbol, un confident i un vividor, podia anar tirant perquè estava en el seu element.

Amb la República, això és impossible. La República, Don Alejandro, ha estat per a vostè com una mena de purga. Li ha fet treure tot el que tenia al pap. Una petita dosi d'«Azañol» ha bastat per a treure-li del ventre tota la infecció que hi portava, i deixar-lo descansar en pau. Beneïda siga la República!

EL GOVERN LERROUX

Pocs minuts després d'haver derrotat el govern d'Azaña (?) Lerroux va possessionar-se del càrrec de President del Consell.

L'Emilianu, se'n va anar a casa de l'esmolet, a afilar-se les ungles, i a notificar la felicitat a en Vinaixa.

—Ya «semos» gobierno.

—Che, a vore si mos espavilèm... respongué el valencià.

—No te preocupes, que por mi no se perderá nada.

I els dos amics, començaren a discutir el càrrec que havien d'ocupar en el nou govern.

—Que si a mí em toca l'Hisenda! — deia l'Emilianu.

—Que si a mi m'han de donar les Obres Públiques o la Instrucció! — deia en Vinaixa.

I decidiren d'anar a trobar el caudillo.

—No us enfadeu — els digué Don Alejandro — que el que cal al nostre partit, és la unió. Oblideu les vostres rancúnies, que us tinc preparar un bon destí. Vaig a nomenar-vos CONSERVADORS del Museu del Prado.

Els que moren

Ha mort Guillem Aròstegui, excellent galan jove que fou del teatre «Romea».

Ha mort jove, car encara no comptava quaranta anys de vida.

De caràcter estudiós, havia esdevingut un galan jove gairebé insubstituïble.

El nostre condol a la seva família, la qual ens recomana transmetem les més efusives gràcies a tots els que s'han interessat per la salut del disortat actor, durant els dos anys i mig que ha estat malalt.

Art i artistes

Aquesta setmana han tingut els aficionats tasca a desdir en visitar les nombroses exposicions hagudes i nosaltres, forçosament cal que abregem nostres judicis si per manca d'espai no volem pas deixar-nos la meitat de les coses per a fer. Som-hi, doncs i comencem per les

GALERIES LAIETANES

Amb vint i tants paisatges, olotins gairebé tots, en J. Olivet Legares és presenta ara al públic barceloní, més acusada que mai sa personalitat en interpretar uns temes que, malgrat tot l'esforç del pintor, han de recordar al mestre Vayreda. Amb això quedaria fet el millor elogi de Olivet, però és de remarcar que d'any en any va afermant-se en la tècnica sense minvar gens les condicions de pintor espontani que des del principi demostrà.

SALA PARES

Aquí es en Domenge qui ens fa admirar novament reconcs i paisatges empurdanesos tractats en la forma que ja ha fet admetre com a modalitat especial de la pintura catalana: l'«escola olotina». Per la fidelitat d'interpretació en portar a la tela les suaus tonalitats d'aque-

lles encontrades i per el verisme de la realització, és en Domenge un dels més fidels conreadors de la tradició pictòrica, apart del mèrit propi i indiscutible de la seva obra en abstracte.

En Joan Serra ens aferma en el judici que, fa temps, varem apuntar i és que, pas a pas, anà deslliurant-se de tecnicismes d'una o altra escola per adoptar la que el seu temperament li dicta; així ha arribat a assolir una personalitat que, sense cap fórmula revolucionària, el fa sobresortir per una modalitat d'expressió pròpia, barreja de temperament inquiet i de retenció davant d'unes normes que, la seva visió perfecta dels temes, no li permet traspasar...

Potser que ingènuament o tal volta per una recerca de simplicitat els paisatges d'en Juli Soler, tenen una tendència de franc primitivisme on radica precisament el seu encís, puix són un xic mancats de tècnica constructiva i fins el colorit és adient a la manera de planejar les obres.

L'escultor Manuel Martí se'ns mostra massa influenciat per la moda en els baixos-relleus i en canvi sap modelar finament com ho demostra en la estatueta de marbre que contrasta amb les altres peces presentades.

Aquesta és la que dóna la vera mida de les possibilitats del bon escultor de qui parlem.

LA PINACOTECA

Les flors d'en Laporta Astort són el millor de la seva producció, tan copiosa com vària. En aquestes pintures és on, lliure de tota preocupació estètica, deixa córrer els pinzells amb la única guia d'allò que el model dicta i precisament aleshores és quan es destaca la personalitat del pintor que en altres obres és veu difumada per encarrilar-se la inspiració envers tècniques alienes.

SALA BUSQUETS

Les aquarelles d'en Josep Civil, tan acurades com sempre, tenen suara una més perfecta visió del colorit i de les llums. Això les fa més reals i per tant representen una millora de consideració en la producció d'en Civil ja força estimable abans.

SALA GASPAR

En Meifrén, dominador de la pintura, ha exposat ara una col·lecció de dibuixos al carbó on s'hi aprecien, potser sublimades, totes aquelles condicions úniques del mestre marinista inimitable.

Com en les teles a l'oli, hi veureu la naturalesa interpretada per un artista qual visió tendeix a la grandiositat en forma que mai no es distingeix on acaba la realitat i on comença la fantasia del pintor indiscutible en les marines i un dels primers en paisatge.

BORIEL

—Ara se'n dirà Lliga Catalana.

—Trobo que aniria més bé Lliga Monàrquica Catalana.

Els sense-feina (Lletra d'Anem)

Els contes de "L'Esquella"

UN PARE DE FAMILIA ECONOMIC

—Vostè el que deu tenir és albúmina — va dir el doctor al pobre senyor Riudoms.

—Vol dir?, feu el bon senyor tot contrariat.

—No li puc assegurar categòricament, però m'hi jugaria qualsevulga cosa. Aquest cansament, aquesta inflor de les cames, el seu malestar...

Jo de vostè, em faria fer un anàlisi. Es gairebé indispensable.

—I quant costaria?

—Cinquanta pessetes.

—Déu meu! — féu esverat el pobre senyor Riudoms—50 pessetes!

però, si és una fortuna per a un pobre empleat com jo... Pensi que tinc cinc fills, la dona i la sogra a

mantenir, i no guanyo més que seixanta duros!

—Si ja ho comprenc, però és el preu... féu el doctor un xic impacient. Vostè és qui ha de decidir-se. Sense l'anàlisi no podré pas fer un diagnòstic, i sense diagnòstic, no hi ha pas manera de fer un tractament.

Bé bé, — decidí per fi el malalt. — I que haig de fer?

—Doncs, miri, molt senzillament, quan vostè tingui ganes de fer un riu, faci'l dintre d'una ampolla, i porti-me'l.

I el senyor Riudoms, se'n va anar, tot preocupat, pensant amb els 50 duros que aquell anàlisi li costaria.

Aquella nit, no va poder tancar l'ull. I a l'endemà, el nostre home, és presentà a casa del seu metge,

portador de l'ampolla que contenia el líquid per a analitzar.

—Passi demà, i sabrà el resultat cert — li digué el doctor—. I afegí discretament:

—Es paga per endavant...

L'endemà de bona hora, el senyor Riudoms, va presentar-se altra vegada a casa del galeno.

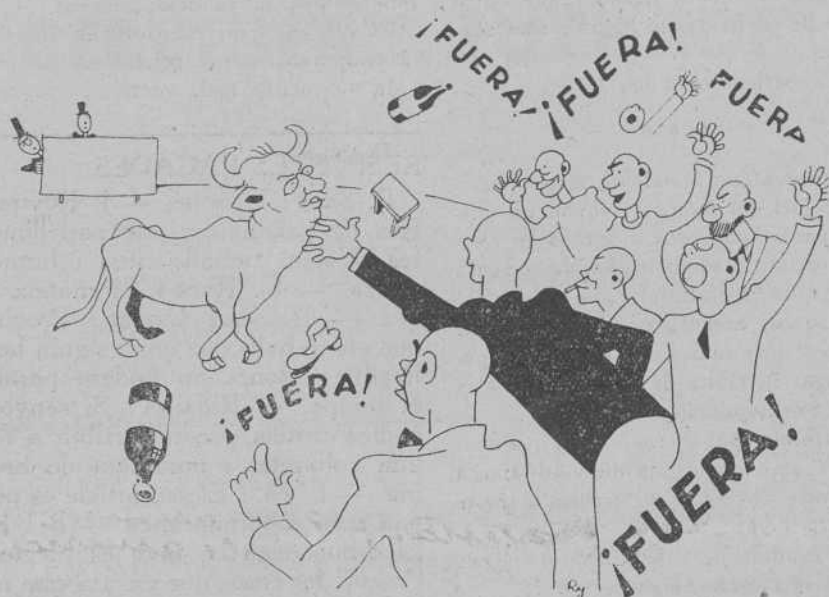
—Què, què hi ha del meu anàlisi?, va preguntar impacient.

—Doncs miri, que estava afortunadament en un error. No hi havem trobat ni la més petita partícula d'albúmina...

El senyor Riudoms, va respirar. Corrents, va sortir, i va saltar dins d'un autòmibus, que va deixar-lo a la porta de casa seva.

El senyor Riudoms va entrar-hi saltant i ballant.

—Pepeta! Pepeta, escolta. Ni jo, ni tu, ni la mare, ni en Papitu, ni el Joanet, ni la Mercè, ni la Roseta, no tenim albúmina...

La "corrida" de l'altre dia

Un "manso" al corral

TEATRE NOU

Balls Russos de Bronislava Nijinska.

La companyia de balls russos, que dirigeix Mme. Nijinska, ens dóna el dia del debut tres obres ben diverses: «Les Cèrvoles», «La Princesa Cisne» i «Els Comediants gelosos». Tres gèneres absolutament diferents.

«Les Cèrvoles» és un ballet post-guerra, molt simplificat. Maria Laurencin s'hi veu sencera amb la seva sensibilitat de dona que estima els grisos desfets, els roses que tremolen, els grocs que se'n van. La música de Francis Poulenc esgarrija lleugerament el ballet. La coreografia el teixeix d'una faisó esponjosa, en randes. Ritme de boixets i tres boxadors amb un despullament saltat que fan d'agulles.

«La Princesa Cisne» ve de l'autèntic ballet rus que coneixem. El prepara la trompeta galleresca de Rimski-Korsakoff i els ballarins roden dintre els corrents impetuosament líquids de la música de «Tzar Saltan». Faustusitat de cort oriental; dones cisnes; un tzar engemat. Sentim damunt com un edredó sedós i tou de ploma. Una escalforeta sensual us encén els ulls i tots els cinc sentits resten reduïts a un: el de la vista.

«Els Comediants gelosos». Casella mou els cristalls amb llum i sons de Scarlatt

i els ballarins, que dirigeix Mme. Nijinska, embogeixen de música de vidres i cristalls. Cap sembla tenir por de trencar-los i tallar-se. Ens porta l'època una sinfonia en ocre. L'embriaguesa de l'escenari va a l'espectador. Casella i Scarlatt són bon servits. Mai arriben a evocar ni a fer percebre el so de cristall romàntic que fa la gotera d'aigua quan cau plena de lluna.

Tenim, dissortadament, la seguretat que els balls Bronislava Nijinska no portaran gent al Teatre Nou. Es de dolendre. Espectacle de la qualitat artística que els balls de Bronislava Nijinska no són pas corrents a Barcelona. Molt bé, i exemplarment disciplinats, tots els ballarins de la companyia. Es veu que treballen amb entusiasme. Són dels pocs que, encara avui, fan art, aquesta cosa que l'època i l'imbecilitat corrent consideren tan tronada.

TEATRE APOLO

Fu-Manxu

Ens asseguren que Fu-Manxu és valencià. Ho voldríem creure. Fu-Manxu té un anglesament humorísticament viu, com si un dia de boira s'hagués donat un bany de suc de taronja.

Fu-Manxu empena cada tarda i cada nit el Teatre Apolo. La gent hi va atre-

ta per l'anunci de misteris, de sorpreses, de trucs: l'etern esquer. Work diu que tota la faramalla de Fu-Manxu, àdhuc el vestuari, no valen el que val en Fu-Manxu aquest seu humorisme, barrejat de «che» problemàtic i d'anglès recercat. Es el que el fa original i tanca el badall que, mentre duren les desaparicions repetidíssimes i els jocs massa coneguts, papalloneja per algunes boques: la de Work, per exemple.

Fu-Manxu té una prodigiosa llestesa de dits i té troballes com la de l'encaputxat amb el capell a la falda. De l'anglesament de semblant combinació va a l'estirabot de preguntar al públic si sap què volen dir uns jeroglífics xinesos que porta al pit. El públic contesta que no i Fu-Manxu replica que ell tampoc. En resum, deixem de Fu-Manxu la màgica i els escamoteigs i ens quedem d'ell amb el sabor barrejat, ben dosificadament, de pudding i de cacauets. Es un sabor original que enamora.

WORK

ESQUELLOTS

La Lliga no en va tenir prou canviant, fa algun temps, de domicili. Ara ha canviat de nom.

A nosaltres ens sembla que el més encertat fóra que canviés de política.

Potser hi guanyaríem tots.

* * *

A Barcelona hem estat amb l'ai al cor durant una colla de dies.

Lerroux ens tenia preocupats de debò.

Finalment hem vist que tot era broma.

I ara, és clar, ja tornem a estar d'humor.

* * *

Per espai d'un parell de dies hem viscut aquelles clàssiques hores de la política monàrquica.

Es parlava de crisi per tot arreu.

I perquè la cosa hi tingués més semblança a aquella política, fins sonava el nom del moràrquic senyor Pedregal.

Pedregal, ministre de la República?

«Si es broma, puede pasar...»

* * *

A Bucarest, un estudiant que estava avorrit de la vida—o dels llibres i les lliçons, vagin a saber—, s'ha engegat un tret al cor, causant gran sorpresa als metges que l'assistiren el veure que no havia mort.

I és que l'estudiant tenia el cor a la dreta (mal lloc).

Persones sense cor, n'hi ha moltes a la vida.

Però que el tinguin a la dreta, no.

El mes de febrer també té dia d'Innocents.

Vegi'n, si no, aquella innocentada que una emissora madrilenya va llançar als quatre vents.

Va dir que hi hauria crisi i que un diari de la nit publicaria la llista del nou Govern.

El que és si els lectors d'aquell diari esperen la notícia, potser arribin a fer-s'hi vells.

Cal convenir que al món hi ha gent que viu en un 28 de desembre etern.

* * *

El nostre—i de vostès, si el volen—venerable i honorable i per a molts respectable doctor Irurita, està coent i valent.

Ja no en té prou d'aquell míting que hom li va permetre fer des de la trona de la Seu, el dia 8 de desembre, míting en el que no hi mancaven més que els aplaudiments dels molt venerables i honorables i respectables oients.

Ara l'home, no satisfet i més decidit, diu que ha adreçat un comunicat als rectors del bisbat, els petits irurites.

Un comunicat d'aquells que treu foc; un d'aquells papers que cau de ple en la llei de Defensa de la República.

Però no pateixin. No li passarà res.

Altra cosa seria si el nostre—i de vostès, sense compliments—bisbe catolico-apostolico-farruco-monàrquic fos un indefens obrer.

Es una vertadera llàstima que entre el ram de bisbes, no hi hagin bisbes sense feina.

Ho trobaríem molt bé.

* * *

Si tenen algun malalt de grip o estan fastiguejats del món, i cerquen un mitjà de passar una bella i agradable estona, no deixin d'adquirir «La Nación» (la propaganda és gratuïta).

En aquest humorístic i divertit diari han obert una subscripció per tal de poder pagar la multa de cinc mil pessetes que li fou imposada.

I entre els «paganos» — gent que contribueix amb quantitats de vint-i-cinc i cinquanta cèntims—, hi trobem aquests suculents noms:

«Un evadido de Villa Cisneros» (¿per què no se l'agafa aquest senyor?)

«Una»—una, eh?—«que defiende al general Primo de Rivera...» (el deu defensar a l'altre món).

«Un matrimonio con ocho hijos...» (pobra gent!) «...todos primorriveristas».

Què hi farem!

Sense persones així la vida seria molt avorrida.

* * *

Aquella constant preocupació que teníem dies enrera els barcelonins d'observar el termòmetre a quants graus sota

zero estava, ja va desapareixent.

El dia «que no va caure el Govern» la temperatura era agradable.

Ja no corrien mals vents.

RESPOSTES PAGADES

P. Sans: Està bé. — J. Rovira: Res de pastorettes i de papellonetes. Volem treballs curts i humorístics. — C. Roca: El mateix li dic. — Rosend Comas: Procura que els treballs que envii siguin ben llegibles, doncs no podem perdre el temps. — Ridaura: Si senyor, contes curtets que no arribin a fer una columna, i purament de broma. — E. M.: El seu article és per una revista pornogràfica. — B.T.E. El dibuix està bé però és plagiat. Procura fer coses que encara que no estiguin tan bé siguin originals. — J. M.: El dibuix de vostè està molt rebé; procura no imitar a altres dibuixants. — Subirana: El vers és publicarà. — Agustinet: Envii sovint. — Cortina: No va. — L. Guinar: El mateix li dic. — T. Mira: Es pot aprofitar, retocant-lo. — M. Santamaria: El seu article és llarg. Es veu que vostè llegeix obres d'en Lluís de Val. — Queden cartes per a contestar.

Núñez i C.^a, S. en C. S. Ramon, 6

OBRA NOVA

El problema Agrari Català

(OBRA DE GRAN ACTUALITAT)

DE

AMADEU ARAGAI

Comandes a la

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, 20

PREU: 3 PESSETES

CERVESERIA EUZKADI

PASSEIG DE GRACIA

(Cantonada a Caspe)

Nou establiment. Especialitzat en la cuina típica Vasca i Catalana, i la cervesa d'ITURRI GORRI i del país

Escopetes - Bicycletes - Radio

Vendes a plaços i al comptat

(ES DESITJEN AGENTS)

F. BARÓ

Goya, 11

Tel. 73497

Barcelona

Sucursal a

Esparraguera

S. Antoni, 20

Per anuncis a "L'Esquella de la Torratxa"

Demaneu preus sense compromís a

Domenec Diumenge

Ardenteria 6, 2.ª 2.º

Barcelona

BA-TA-CLAN Marquès del Duero, 85 - Tel. 31374
Tarda a les 3,30 :: Nit a les 9,30

Avui i dies seüents: FORMIDABLES DEBUTS

**Vera Frey - C. Marin - Marina López - Delvo and Delva
Zynaray et Monicla - EMILIA PRAXEDES**

Tots els dies un alegre vodevil - Dancing d'1 a 4 matinata

Mobles i Matalassos

A TERMINIS i SENSE FIADOR

Carrer Santa Anna, 18 - Barcelona

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PELOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

DETALLS PER PROGRAMES

EROTYL

Especific de l'

ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)

(MANCA DE VIOOR SEXUAL)

De la ejaculació prematura (pèrdues seminalis); de la feblesa y molt efecàs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulanti de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glándules intersticials. Producte pluri-riangular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni esriclina, ni fosfurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant.

**PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOPRAR
LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS**

Laboratori Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - B A R C E L O N A - Teléfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

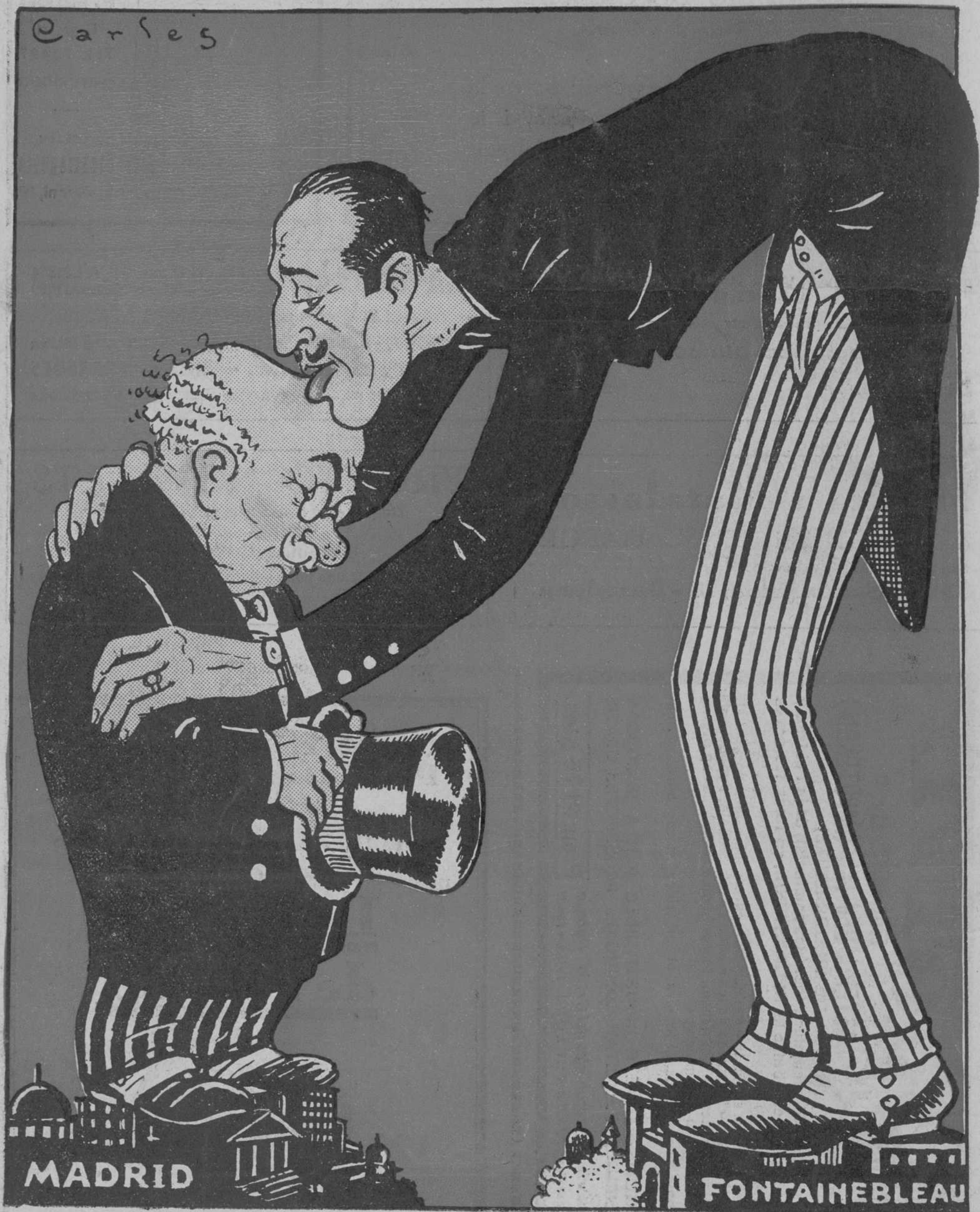
**Caruso, Fleta, Tito Schipa,
Pau Casals, Sagi-Barba,
etc., etc.**

Totes les celebritats impressionen en discos

**La voz
de su amo**

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

—Gràcies, noi: sempre hem tingut en tu un gran defensor de la monarquia